

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 frt.
Előzetési pénzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz
Takács R. István e. pénztárnokhoz intézendők.

Felolós szerkesztő: CSORNA JENŐ.

Kiadó laptulajdonos:

A muraszombati gazd. fiók-egylet.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábról petitsora egyezri hirdetésnél 10 kr
többesri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

Husvét.

Elhull a virág . . . eliramlik az élet . . .

A mulandóság árnyéka von sötét fátlyolt minden e földi dolgokra.

Az anyagcserének változhatatlan örök törvénye nem ismer kíméletet, jót, gonoszt, szépet vagy rútat, törpét vagy óriást összemorzsol, elemeire bont kérelhetetlenül.

Csak egyetlen egy fénysugár van a mi átvilágít a sötét fátlyolon: a hitnek sugara.

Csak egy vigasztalás van, mely elviselhetővé teszi a mulandóságnak fulasztó kódét, a vallás vigasza.

Végy el az embertől mindent, de hagy meg hitét a siron tul következő szebb valóságban, az az ember lehet szerencsétlen, de nem lesz boldogtalan.

Fel t a m a d á s, te legdicsebb eszme, te vezérlő fáklafény ott az égi magasban, fenséged előtt leborulva zengünek ma néked szent éneket husvét nagy ünnepén s annak, a kinek örök jósága,

végtelen hatalma megnyilatkozott bened az első husvét ünnepen.

Mennyi kín, mennyi szenvedés azon az uton, mely a Getsemane kertjéből a Golgatha keresztfájáig vezet.

Mennyi gúny, mennyi megaláztatás, megcsufoltatás mindvégig, míg az Isten-ember kihült testére reázarul a sziklasír.

A kétkező törpeiség nem bizik a sirra támasztott sziklakő nehézkedési erejében, örököt állít melléje s elvakult gögijében elhiszi, hogy lezárhatja azt, a mi örök életre hivatott.

S ijedten hull a porba, midőn harmadnapon elgördül a sirról a sziklakő s égi világosság mellett megzendül az angyali szózat:

Resurrexit! Feltámadott!

Feltámadott. Végig zeng ma is ez a szó, végigrezdül ma is ez az eszme a föld kerekességén. Végigzeng, végigrezdül a nagy városok márványivezetes dómjaiban, a félreeső falvak primitív kápolnáiban, végigrezdül az ébredő természet nagy symphonijájában s ott művészi ajkak, itt jámbor hívek, kint a pasirta éneke rezengi: Halleluja! Halleluja!

Ezernyolczszázhatvankét esztendő pergett le az első husvét óta.

Mégis ma is hány nagyratóró szel-

lem, hány érző szív vonszoltatik végig a szenvedések s a megcsufoltatások gyótró kalváriáján, hány önzetlen jóltevőjére, a közügy hány tisztalelkű harcosára kiáltja rá a rövidlátó tömeg: fesszisd meg, fesszisd meg!

Hány nemes ideára igyekszik reá gördíteni az elnyomatás szikláját s hányszor állítja köréje örül a durva erőszakot.

És mégis voltak és vannak ma is és támadnak mind számosabban, a kik egyedül a közügy, honfitársaik s az emberiség előhaladása érdekében magukra veszik a szenvedések keresztfjét, átszenvedik a megcsufoltatások kalváriáját . . .

Mert ott ragyog előttük tiszta égi fényben az isteni Mester örök példaképe, mert a Golgotha keresztfje fölött ott világít a feltámadás glóriája.

A feltámadásnak magasztos ünnepe borulunk le a mindenségnek végtelen irtalmu Ura előtt, ki szent Fia halálával és megdicsőülésével fölemelt bennünket, gyarló parányokat e sárteke porából égi régiókba s az áhitat megszentelt hangján zengjünk szent nevének szent éneket:

Halleluja, Halleluja!

(Sz.)

ONTARZANO

Az öngyilkosok.

Irtá: Sass Ede.

Az éjszaka behunyta csillagszemét.

Minha már halva volnék: nem láttam, nem hallottam semmit az éj fekete koporsójába zárva. Gondolataim visszazállottak a multba. Akárcsak a varjúk, keselyűk a puszták hulláira, hogy azokat szemlarczangolják.

De most már nem is fáj a marczangolásuk: mintha kiköltözött volna belőlem minden élet.

Ilyen volt a multam, a jelenem. És a vasuti sínokra állva, melyeken nemsokára a gyorsvonatnak kellett elrobogni, vártam a jövődől. A sínok reszkettek már a közelgő vonat, robogó terhétől, vagy talán atól a szörnyű katasztrófától, mely itt nemsokára végbe fog menni.

A sors keze volt annak a vonatnak mozdonyvezetője, melynek engem kellett összetiporni. Végzetem, megtestesülve egy pokoli hatalommal száguldó gép alakjában: törtetett felem. Mint a kilőtt ágyugolyó, lurtá be magát a gyorsvonat a rugó éjszakába. Én öszesfolt karokkal álltam a rém löszemekkel rohanó halál előtt.

Megdermesztett az életanalom.

E pillanatban egy rémítő sivatást hallottam, mely azt látszott kétségbeesett erővel odakiáltani a fátumnak: megállj!

A mozdonyvezető észrevette, hogy valaki áll

a síneken: megrántotta a vészszípöt és ellengőzt adott.

De a fátum föléi zárva voltak, — a fátum szíve nem könyörült, nem állott meg rohanatában, hanem rettenetesen megmutatta hatalmát annak a pogánynak, a ki kérdésre kihivta megemissítő erejét, mely ezer halált bir osztani egy perczben.

A vonatot nem sikerült rögtön megállítani. Egyszerre olyan életmetző fájdalmat éreztem, mintha minden világi bűnömöt ezzel kellene megbűnhődnöm, levelekellenem.

A mozdony tökézője: a halál buzogányos ökle szétzúzta a koponyámat. Ennek a mindenkéül erősebb boxernek nem bírtam riposztot adni. De a halál, miután látta, hogy most már egészen karjai között vagyok, kegyesebben bánt velem.

Szép, puha fűre fektetett, odadobott ki a mozdony halálos taszítása. A gyepp szálai csendesen zizegték körülöttem a biztató dalt, hogy immáron csak nyugalom várakozik reám.

De az ott alvató dalt megzavarta az embernek süűgős, lármája, a kik leszállottak a megállított vonatról és elkezdtek keregni az áldozatot: hogy segíthetnének rajta.

Leghamarabb reám talált egy tolvaj, a ki szietett a pénztárczámtól megfosztani. Azután az orvos, a ki sajnálkozva konstátálhatta a beállott halált. Legutoljára zetődött oda egy rendőr-tisztviselő.

Föltették a kádaveremet a vonatra és a gyilkos vasszőrnyeteg süűllyte ragadta tovább áldozatát.

En már onnan felülről néztem, mit csinálnak a holttestemmel. Hogy indul meg a vizsgálat, kiderítendő öngyilkosság, vagy balasat forog-e szoban? Mint bouczolják és állapítják meg az orvosok, hogyha szerencsétlenség történt is: az nem olyan megrendítő, mert az áldozat halálos betegségben szenvedett, előbb-utóbb elpusztult volna.

Igazuk volt; halálos betegségben szenvedtem: ember voltam.

Ebbs a betegségbe akkor esik az ember, mikor a világra jön. És aztán betegeskedik, míg eljön a hosszú betegség vége: a halál.

* * *

Miért lettél öngyilkossá, kérdezték tőlem a másvilágon?

Láthatatlan alak ajkairól csengett felem a hang, melyre éreztem, hogy muszáj válaszolnom. De nem tudtam mit válaszolni. Kezemet fejemen szoritottam. Körülöttem sűrű homály: khaosz-örvény lett tampa, sikeítő zugással. Ebből a khaoszból lassan kivált a föld képe, melyet elhagytam.

Ugy tetszett, mintha a föld minduntalan körülöttem keringene.

A tulvilágom voltam, de nem a csillagokat láttam, hanem a földet.

És nem emlékeztem rá, hogy tulajdonképpen miért hagytam el.

A körülöttem forgó világ egész csillogó, csábitó kalidőszköpiját tárta elém.

A föld szebbnek tűnt fel előttem, mint anakelődte.

Az országukat mellékeinek befásítása.

Ez alatt a czim alatt olvastam egy cikket a lapok 10-ik számában; ehhez a kérdéshez akarom én is, mint gyakorlati pomológus, a magam szerény nézeteit elmondani.

Helyesen mondja az idézett cikk szerzője, hogy az országukat mellékeinek befásítása tekintetében most, 9 év múlva is csak a kezdetlegesség és kísérletezés stádiumában vagyunk; mert csakugyan, ha az ezen ártalag hosszú időben elért eredményt, jobban mondva eredménytelenséget szemügyre vesszük, meg kell vallanunk, hogy az egész eddigi befásítási művelet — céltévesztett munka volt.

Ugyan micsoda benyomást nyerhet azon külföldi utas a magyarok-fa-culturánkról, a ki az utszéli szántásokon elültetett, számal-mat gerjesztő, elmosodott, girb-görbe, nyírfas-prükhöz hasonló fácskákat látja, melyek nevelés és nyésés tekintetében még a leprimitívebb fogalmaknak sem felelnek meg s csak azért látszanak kiültetve lenni, hogy a hernyók és más káros élősködők szaporító fészkei szolgáljanak.

Czikkiróval mi is nagyon fontosnak tartjuk az utak mellékei befásításának szerencsés kivételét, de véleményünk szerint csak úgy lesz sikerrel megvalósítható, hogy ha az eddigi rendszerrel szakítunk s a facsemekét úgy mint a külföldön alkalmunk volt látni, — az utest szélére, nem pedig az utmenti tulajdonosok földjein ültetjük ki! — miért, megmondjuk:

Ebbször is, bárki meggyőződhetik arról, hogy járásunkban (talán másutt is) az országuk melletti földek nagyobb részt oly alacsony fekvésűek, legalább itt a római, hogy talajuk az év nagyobb részében (legkivált ősztől tavaszig) vízenyél és pedig annál magasabb fokban, minél kisebb az utak esése vagyis minél kevésbé van biztosítva a víz lefolyása, — tehát az utmenti szántóföldek és rétek a gyümölcsfajta-nyesésre egyáltalán alkalmatlanok, mert a nedves talajban a gyümölcsfa, mint minden praktikus tenyésztő tudja, — nem existálhat és elcsenevész, ha még oly szép és erőteljes példányban ültetjük is ki.

Másodszor tudjuk, hogy járásunk szegény földmívelő osztálya a napról-napra fokozatosan reá neheződ terhek egyensúlyozása szempontjából kényszerítve van minden talpalattnyi földjét hasznahajtóvá tenni, fel is szántja, a mi az övé, egész az ut, illetve utak széléig s a legnagyobb elővigyázat mellett sem kerülheti ki, hogy fogatával a földje szélére kiültetett fácskákat meg ne sértsé, a mi aztán a fa lassankénti tönkret.

Virágaim több volt a pillangó, napfényében a repeső madár.

Több szerelmes pár sétált a mezőkön, az erdőben, — több boldogság hálafohász szállt az égbe.

A búbiák ligete, hűse édes idyllekről süttogott.

Nefelets virágok kelyhéből tündérek szálltak ki és fűtrüdek, uszáltak örömkönyveket sűrű öreg, mohos sziklából kristálypatakjában.

Több szin, több elevenség, több költészet volt az életben, mely gazdagon, csábítóan virult és illatozott, dalolt és sóhajtozott onnan felém.

Hogy tudtam én azt elhagyni?

A földön talalkoztam emlékeztem rá, hogy a földön talalkoztam egy leányra, a kinek azt mondtam: te vagy a mennyországom.

Mikor az a mennyországom elhagyott: azután kerestem föl ezt a másik mennyországot.

Ebben is csalódtam.

Társaságomat cumpa merő magamfajtájú öngyilkosok képezték. Azok mind betegek voltak a földnek.

Mind látozt odalenni valakit, akit nem vett észre akkor, midőn vaksággal borítottá el szemét egy rettenetes kór.

Az egyik egy gyászruhás anyát.

Másik egy síró gyermeket.

Harmadik egy egész kétségbeesett, nyomorban hátrahagyott család, mely mind egyetlen sír körül zokog és körmível vajúja annak gödörgyeit.

menetelét vonja maga után. Hogy a fa körül néhány ólet nem akar parlagon hagyni s a biztos hozamot a bizonytalanért felcsérelni, ki venné azt neki rossz néven?

Hogyha a fák az utestti szélekre félkör alakban rakott földfészkekbe lesznek illetve lennének ültetve, a felsőreik bajok el vannak hártva, nem is kell őket trágyázni, mert az u'akról lefolyó feloldott trágyakeverék elég tapanyagul szolgál s csak többszöri megkápítás mellett néhány év múlva bizonyosan más képat fognak nyújtani, mint jelenleg, feltevé, hogy ha a mellett még a helyes nyésésükre is lesz egy kis gond fordítva.

Hogy ki végezze azután az ültetési és ápolási munkákat és ki költségére, azt fundálják ki mások, de hisszük, hogy a siker reményében az eddig kötelezettek az ültetést szívesen magukra veszik azután is, de ha az utkarparók végeznék is mindzsen munkálátokat, még akkor is czélszerűnek, sőt szükségesnek vélnék a felügyeletet szakképzett felügyelőkre bízni; a sikeres eredmény azután ki nem maradhat.

Sok rosszat importáltunk a németektől, utánaozok az egyszer éke a jobban is.

(K—S.)

Sok jó gondolat van e cikkben lefektette s ha nem is tesszük mindenben magunkévá a szerző véleményét, érdemesnek tartjuk a megszólalásra. Ehhez a témához különben még majd hozzászólunk. (Sz.)

Helyi és vidéki hírek.

— **Husvét.** A hosszú kemény tél után, a természet mintha egyszerre jóvá akarná tenni eddigi mulasztásait, a legragyogóbb tavaszi napok verőfényét csillogtatja fölöttünk. Alig takarodott el a mezőkör a téli takaró, úgyszólván szemléletmást serkednek ki a pihent földből a zöldelő vetések, fakadnak ki a keklő ibolyák. Az ős természet örök alkotó ereje maga hangolja az emberi lelket a feltámadás magasztos ünnepehez. A keresztény világ nagy zete az ajtatokodók egész legióját gyjtte ez ideig is egybe a különböző templomokban, hol kiki a maga rítusa szerint megilletődve áldozott az örök eszmének, az eszme diadilának a véges test rómlandósága fölött. Mire lapunk e sorai napvilágot látnak, minden háznál ott piroslanak a husvéti tásások, jelképei a feltámadásnak. Ezek mellé mi is kívánunk olvasóinknak régi, — de jó szokás szerint — boldog ünnepeket.

— **Vasuti hír.** Hajós Mihály alsó-lendvai tekintélyes ügyvéd a múlt héten városunkban időzött s igen biztató kilátásokat ébresztett bennünk

Hogy ők ezeket nem látták, mikor még a földön voltak. Hogy ők azt hittek: el van tépve minden kötelek, mely őket a világhoz fűzi, midőn a butogató kísérésre halgattak. Olyan kicsinyesnek, oly nevelésesnek tűnt fel mindenki előtt az az indok, mely őket az élet elvesztésére ösztönözte! Szinte kikacsagtak magukat, hogy ilyen semmisségéért eldobták magukat, mindenüket. Az egyik azért, mert koldusbotja jutott s azután becsültes munka után kellett volna élni. A másik, mert libát követelt el, — s nem iparkodott nevét újra tisztára mosni, de szentes nevet vésztet a fejfájára, szentes nevet, melyet utódi megkövölmi restellen-k? Hit nem bűnös, hát nem megbocajthatlan örltségs volt az? És kacagtak önmaguk: de ebben a kacagásban az önmagát már gony kigyója sziszogott.

És folyton zaklatta, üldözte őket egy hang, egy kérdés, egy vad:

— Miért hagyttátok el a földet? Bűnjátótok agyabár, hogy halgatogok voltatok.

Aki az életben családik: az csak az életben nyerhet vigasztalást. Hit miért lettetek öngyilkosokká? ...

Az éjszaka böhányta csillagszemeit.

A vasuti vágányok resztektek a közelgő vonat menyörgő törstől.

En pedig távozott a sinekről; egy ugrásnyira volt az állomás: váltottam egy szobalábtest és utaztam a vasuton — elevenen.

vasutígyünk ujra felélédeése iránt. Hajós ur több irányadó tényezővel érintkezett s egész biztosra veszi, hogy az alsó-lendva-muraszombat-regedei vasutvonal az ennek természetes folytatását képező Alsó-Lendva—Letenye-kanizsai vonallal egyidejűleg a legrövidebb idő alatt kiépül. Evvel egybehangzólag a „Vasvármegye“ f. hó 7-iki számában a következőket olvassuk: „A muraszombati vasut megfenekelett ügyében a vasut vezértérifiai gróf Széchenyi Tivadar országos képviselővel élükön a husvéti ünnepek után vagy Budapestben vagy Szombathelyen értekezletre gyűlnek össze. — Ugy értesülünk, hogy a gyanalvali irány hívei, ne hogy egy másik megoldásnak utjába álljanak: hajlandók csatlakozni a tervezett Nagy-Kanizsa—regedei vonal eszméjéhez, a melynek Muraszombat egy átmeneti állomása lenne. Gróf Széchenyi Tivadar élete feladatának tekinti a muraszombati vasut létesítését s pirtol minden lehető és kivihető eszmét, mely elvégre a kitűzött czél elérésére vezet.“

— **Tárgyalási napok Vizlendván.** A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta Vasvármegye törvényhatósági bizottságának abbeli határozatát, hogy a muraszombati szolgabírósg kétethenként Vizlendván panaszfelvételi és tárgyalási napokat tartson, s az erre szükséges költségeket is utalványozta.

— **A kórház előtti sétányon** a faszorok ültetését már befejezték. Ez az elhagyott terület egészen tetszősön külsőt nyert a parkirózás után. Csak azt a néhány nyitlen viskót lehetne mellőle eltávolítani!

— **Dr. Steuer Lajos** trachoma-járvány- orvos legközelebb eltávozik Vizlendvartól vissza Budapestre, miután a trachoma-járvány azon a vidéken majdnem teljesen megszűnt.

— **Az adókövető-bizottság tárgyalásai** Muraszombaton f. évi május hó 1-én kezdődnek meg. A bizottság elnökül Ojajos Sándor helybeli ügyvédet nevezte ki a m. kir. pénzügyminiszterium, kincstári képviselőül pedig Gruber János p. ú. titkár küldetett ki.

— **Közvetek.** Fogadják mindazok, kik boldogult nőm, illetve édes anyánk elhalálása s temetése alkalmával résztvettünk, akár közorok adományozása, vagy bármily más módon való nyilvánítása által, fájdalmainkat enyhíteni igyekeztek, forró köszönetlünk.

Hartner Károly és családja.

— **A szombati agyagipari szaktanfolyam** ügyében a muraszombati járási ipar-tanács által kiküldött bizottság f. ápril hó 21-én d. e. 9 órákor fog Szombaton a községi bíró házában megjelenni és az érdekelte községekkel és iparosokkal a tárgyalásokat folytatni tenni.

— **A polgári iskolára** a lefolyt héten a következők adományok jegyzettek: Kovács Mátyás (Vizlenda) 50 ft., Schärer Gyula 20 ft., dr. Steuer Lajos (Vizlenda) 20 ft., Raffl János (Szarvaslak) 20 ft., Horváth Károly (Szarvaslak) 20 ft., Koblenczer Adolf (Szarvaslak) 20 ft., összesen 150 ft. Hozzáadva a múlt szombaton kimutatott 3005 frtot, az eddigi jegyzések összege: **3155 ft.**

— **Uj állami iskolák a járásban.** A kultuszminiszterium Hagy-zoroson, Gedődváron, Saragházán és Alsó-Gyalogányon állami iskolák felállítását engedélyezte.

— **Állami ut járásunkban.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumban elkészült tervezet szerint a Keszthely melletti Sirmellekről Lentin és Muraszombaton át Regede felé vezetett törvényhatósági közut az állami utak sorába fog felvétetni.

— **Tázesetek.** Zsiskó Ádám pajtája, Istállója és lakóháza Andorháza községben folyó hó 3-án leégett. A tűzet, úgy mondják, a tulajdonosnak 4 éves leánykaja jött közben, idézte elő. — Boldoggyan pedig folyó hó 7-én Viaz Istrán háza gyuladt ki, ismeretlen okból s a tűz elhamvasztotta a szomszéd Viaz József házát is, — az utóbbi oltás közben súlyos égési sebeket is szenvedett. A kár körülbelül 1000 frtra tehető.

— **Csendélet Hídegyúton.** Ápril 7-én bucsu volt Hídegyúton mivel pedig ősi tradíciók szerint gyatra bucsu az, a melyiken fejedőként nem történt, Gombóc György, Gombóc József

és Zsálmán József hidgáti legények, hogy megmentek a bucsi becsület, holmi nézeteltérést provokáltak Vucšina István kőhidai legényével szemben s ennek során úgy lődítottak a fejébe 2 darab ép literes üveget, hogy nyomban belőrt, már tudniillik a 2 darab literes üveg is, meg a Vucšina József feje is. Mikor pedig (már a b-történi fejté ut a betörtött üvegekért-e, egyre megy) kihébezték őket az ivóvíz, áttették a harez színhelyét a sokkal tagasabb főtérre s Jsten tudja mivel végződött a hadviselés, ha közben fel nem villannak az odáérkező esendőrök sronyai. Erre aztán Gömböcz József és Zsálmán József takarodott futják, csakis a 2 főszemély Gömböcz György és Vucšina József állottak meg hátán a harezteren. A végkéjfelet a kir. járási-róság infőző kezében van.

Öngyilkosság. Mariás Józsefné született Szapács Teréz bodsihegyi lakosnő folyó hó 11-én fejeire együtt a házól nem messze fekvő mezőre ment ki a munkásokra felgyelni; a delutáni órákban egy zerre eltűnt a mezőről és hazament s a konyhában egy szegre felakasztotta magát; mire kis gyermekei a játszából és férje a munkából haza jöttek, már halva találták. Az öngyilkosságot valószínűleg elmezaraban követte el, mert elmezarav matt már a mult évben orosi megfigyelés alatt állott. A mint mondják, már előzőleg két ízben kísérelt meg öngyilkosságot.

Betörés. Kellemes megpéksére ábredt fel folyó hó 2-án virradóra Bró János szombat-fai lakó, mert kamaráját feltörve találta, a honnan valaki 55 forint értékű zrt és szalonált emelt el.

Vetőmögvak. (Mauthner Ödön tudósítása) Vörö löhrre. Ugy látszik, hogy a termelők már tudaták készleteiket, mert ajánlatok e héten nem érkeztek, mindazonáltal az árak nem változtak, hanem ugyanazok maradtak, mint mult héten. Lucernával szintegy vagynak és e cikknek okvetlenül áremelkedés állott volna be, ha az olasz verseny nem volna olyannyira érezhető. Rápmagnál az előző héten esett áremelkedés ellenében ár cökkenésről kell beszámolni, mert nemcsak hogy ez az emelkedés eltűnt, de állag majd minden faj néhány forinttal olcsóbb lett. Muharmagért nagy kereslet mellett a megadható legmagasabb árak felítettek. Jgyszékek nyersárért 100 kilónként Budapestre: lucerna 48-52 frt, vörö löhrre 66-70 frt, tavaszi búkköny 8-9 frt, baltaéim 10-10½ frt, Muharmag 18-20 forint.

Vegyes hírek.

A megyéből.

— **Reiszig Ele** főispán ur ő méltóságának beiktatási ünnepélye folyó hó 18-án lesz, melyre Szombathely nagyra készül.

— **Főispáni titkár.** A belügyminiszter ifju Pépny István belügyminiszteri fogalmazó gyakorlatot főispáni titkárra kinevezte és szolgálatát telte Vasvármegyére főispánja mellé rendelte ki.

— **Codkányban** julius hó 1-ével esendőróra állították fel.

— **Stubennell Ferenca** sárvári gyógyszerésza gyógyészertárat Ridt Jenő gyógyszerésznek adta el.

— **Somogyi Antal** őri-szeptemberi körjegyzőt Kondorfán egy Závecz Katalin nevű asszony hivatalos eljárása közben egy késsel leszúrta. Felgyógyulásához alig van remény.

A hazából.

— **A dél-zalai takarékpénztár** 25 éves jubileuma alkalmából 500 aranyat szavazott meg egy magyar tisztképző akadémiára részére.

— **Barcza Boldizsár** 1848-49 évi honvéd alezredes 87 éves korában elhunyt Kutászegzen.

— **Tapoleczán** Csendes József elnöklele alatt közbirtokossági tanács alakult a legelőtész, állattenyésztés és az apállatok tartása módjaitanok intézésé céljából.

— **Képviseelő-választás.** A folyó hó 10-én Tapoleczán megejtett képviselő-választáson heves küdelem után Vörös László államtitkár ellenében, Kossuth Ferenca 140 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé választották.

— **A roznyói püspök halála.** A jótékony-sárgól ismeretes Schuppper György roznyói püspök folyó hó 10-én tüdőgyulladásban elhalt.

— **Arizetek.** Az ország legtöbb vidékéről árvíz veszedelmek jelentek, különösen a Duna és Tisza menti vidék van veszélyben kitéve, hol már egész községek pusztultak el.

— **Öngyilkos család.** Vágújhelyen a Spitzner családot nemegy év óta a tragikus események egész sora pusztítja. A család feje Spitzner József két év előtt a torákát metszette el; nem sokára rá legidősebb fia megrettel ölte meg magát; a másik fia pedig sirján agyonlőtte magát; folyó hó 10-én pedig a család legifjabb tagja Spitzner Ignác kereskedő, ki Vágújhelyről Póstyénybe utazott, a kupában zivenu lölte magát. — A mint a konduktör Póstyényben kinyitotta a kupé ajtaját, az öngyilkos a földön hevert, mellette a revolver, egy nérvagy s a vasuti jegy.

— **Bányagás.** Az elmult hétben a szomol-

noki kőszénbányában tűz támadt, mely még egyre tart, amár minden lehetöt elkövetnek az oltásra nézve.

A nagyvilágból.

— **Hirsch báró gyarmati Krásában.** A „Chroniku Wschodu” című orosz újság írja, hogy Hirsch báró aival a terrel foglalkozik, hogy Krásá szigetén, melynek nagy részét megszerzte, zsidótelepeket létesítsen. Ezen kolóniak alapját az Argentinával fönállót telepesek népessége képezi, melyeket — mintán argentinai teréről Hirsch báró végleg lemondott — most Európának vizsgálóvetel. — Az orosz lap sajtóságos módon kommentálja a parisi filantropok terveit és hozzáteszi, hogy a krásai gyarmatosok függetlenek lesznek a többi nemzetiségektől és idővel Anglia protektorátusa alatt, önálló köztársasággá fejlődhetnek.

— **Csodagyermek.** Krétában mint Konstantinápolyból írják, egy görög asszonynak olyan gyermeke született, a kinek két nyelve s kezében lábain 12-12 ujja van. A kis csodaszülött egyébként életképes és jól élje magát.

Irodalom.

— **Tízeltet közzösem:** Az 1894. október hó 1-én kibocsátott XXXVII. t.-cz. intézkedik arról, hogy kik jogomatnak előítelték a Kakas Márton-ra E törvény egyike a volt Wsklerle-kormány legzsebbe és legliberálisabb alkotásainak. Ennek bizonyítására citaljak egyes paragrafuat. A Kakas Márton-ra előítelt: 1. Minden magyar állampolgár, aki életének 24-ik évét betöltötte. 2. Minden magyar állampolgár, aki nem töltötte be életének 24-ik évét. 3. Minden külföldi állampolgár, aki bírja a magyar nyelvet. 4. Minden külföldi állampolgár, aki nem bírja a magyar nyelvet. A francziák általános szavazati joga 40 millió francia közzel csak 16 milliónak adja meg a szavazati jogot, holott a teneztentit törvény nemcsak hazánk napit, de egész Európát felruhaazza azaz a joggal, hogy a Kakas Márton-ra előítessen. Felsőöltitnek mindenkit, hogy éljen legzsebbe jogával és fíessen el a Kakas Márton-ra Aknek ez nem volna elég, azt figyelmeltetjük arra, hogy a kasszabotrócsk korszaka még nem jart le. Vannak még lelötletlen kasszak és vannak még szabadlapon levő kasszabotrócsk. Ezek elől a közönségnek kötelessége vagyonat biztonságba? A Kakas Mártonnal. A Kakas Márton kasszaját a legfőregobb Papacsiztak se tudják feltűrni. Megjegyezzük, hogy 4 forintnál kisebb betétet nem fogadhatunk el, de azt nem bánjuk, ha ezt valaki egy fontos negyedévi részletekben küldi be. A letételestnyöcsök minden egyszer, házhoz szállitva, vagy (vidéken) postán küldve, egy nyugtát kapnak, mely bizonyítani fogja, hogy a penzük megerkezett a Kakas Márton-hoz. — A nyugta Kakas Márton címet visel s terjedelmén fogva kitűnő karikatúrákat és sok mulatsógos szöveget közöl. Felreöttesek kikörölése végett megjegyezzük, hogy a nyugta sok költségre kerülven, a letételestnyezet penzt nem küldjék vissza. Tízeltetlettel Sipulusz. A Kakas Márton előfizetési ár: egész évre 4 frt, félévre 2 forint, negyedévre 1 frt. Éves száma ár 10 kr. Előfizetni lehet a kiadóhivatalnál Budapestben, VIII. Rikk Szilard-utca 4. sz. alatt. Matavanyaszámok ingyen — A Szalay-Bródi-féle Magyar Nemzet Története a most megjelent 11. füzetben már II. Endre uralkodásának veigéig 1236-ig jutott s így a mü első kötete gyorsan közeledik befejezés felé. E füzethez is két műnemeleket van csatolva, az egyik: Szt. László a sziklából forrást fakaszt. Tüan Mór festménye a budapesti ferencvárosi templomban; a másik: A horvátok hódolata Kálmán király előtt; (Ginger J. P. rajza). A szövegbe nyomott illusztrációk a következők: Szt. Erzebet. (A marburgi székesgyuhában levő szobor) Wartburg vára. I. Endre ezüst penze. Keresztesség áttelese a tengeren. XIII. századbeli rajz) Accon. A Tabor hegy. Krak var romjai. Munkab romjai. V. Endre király arany bujálja. Béla király pecsétje. Raszlet a pécsi templomból. Szalay József és Baróti Lajos munkája egyik legmélőbb emlékműve lesz millenniumunknak, s a legmelegebben ajánlhatjuk megszerzését minden magyar családnak. Egy füzet ára 30 kr. Az egész mü mintegy 60 füzetben lesz teljes.

— **Millenniumi történet.** Az Atheneum r.-társaság kiadásában megjelent „A Magyar Nemzet Története” című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) első kötete hamar befejezett nyert Most küldik szét az első kötet utolsó füzetét, de már az első kötet önállóan, gyönyörű piros díszkötésben minden hazai könyvkereskedésben kapható, akik pedig füzetekben szeretnék meg a kötetet, a magyaros motívumokban díszelődő bekötési táblákat most már szintén megkaphatják. Az első kötet a 19., 20 és 21. füzetekkel nyer befejezett. Az előfötök most már tájékozást nyerhetnek az első kötet után, hogy apró, mindenki által mind-n megörögtetés nélkül hetenkint teljesíthető 30 krnyi részletekesek után mily rendkívül beos, nagyszabású törté-

nelmi munka birtokába jutnak, melyben a legkimerítőbben, a legnagyobb alaposággal, remek nyelvezettel van megírva a magyar nemzet ezer éves multja. Minden más forrást egészen feleslegessé tesz ez a munka, mely a történelmi tudomány legújabb vívmányai nyomán készült, a legkiválóbb szakfelekk közreműködésével. Sőt minden egyes korszak megírására azok a jeles történetíróink vállalkoztak, a kiknek ez specialitásukat képezi. Az első kötet ezen utolsó füzetét a hercegprímás lendületese bevezetése. „A Germán népvándorlás kezdete”, majd „A hun uralom”, a „Germán uralom” és az „Avarok korszakát” tárgyalják. Ezekben a befejező füzetekben a szóban levő korszakra vonatkozólag egész sorozat szövegrészek vannak közölve, a melyeknek legnagyobb része még ismeretlen a magyar olvasóközség előtt. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal azon remek kötéssre figyelmeltetni olvasóinkat, melyet az Athenaeum a Millenniumi Történetbehez a magyar stylum díszletes mestereivel Hollós Károly tanárral készítetett; még pedig úgy gazdag aranyozással, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíti. Erről a kötésről, melynek előlapja egy Vágó Pál által megrajzolt ósmagyar lovas alakot ábrázol egy székely kapuba állitva, elmondhatjuk, hogy a dísz a tartóssággal szerencsésen egyesíti. Az egész táblán a mély preselések következtében a kopás teljesen ki van zárva, és nem mondunk sokat azzal, hogy e könyvet unokáink is serteleten állapotban fogják fogathatni. A felbőr-tábla külön is kapható; ára 1 frt 40 kr. Az első kötet ára az említett remek díszkötésben 8 frt.

— **Szájra! szájra!** A magyarság szálló igéi. Gyűjtötte és magyarázza Tóth Béla. Ara díszes angol vászonkötésben 3 forint. E könyv a magyar nyelv községnek úján elő kiöndözésé vált idözetek első kritikai gyűjteménye. Rögóta érezük az ilyenmő munka szükségét; ezért folyamodtunk a huszóló külföldi művehez, különösen Büchmann G-figeltele Worte című könyvéhez. D; ezekben magyar adat, sőt magyar vonatkozás alig van; ami pedig mégis akad, csupa helytelenység. Tóth Béla ez érekeny hiányt pótolta jelen nagy művel. Mintegy másfél ezer szálló igét közöl a magyar történet, a világtörténet, a magyar, görög, latin, olasz, spanyol, francia, angol stb. irodalom köréből, mindig a magyar szempontot tartva legfőbb eszlánján. A szerző munkájában a hazai tudós- és irodalmi számos kitűnőség támogatta. E mü, a mellet, hogy mellőrlötlenül szükséges segédkönyv, rendkívül érdekes, vonzó és mulattató olvasmány, mert minden lapján új, meglepő, fontos históriai, irodalom és nyelvörténelmi adatokat, hiteles anekdotákat és kuriózumokat találunk. Az igen bő névszótárak közt lehetősé teszük, hogy az olvasó a könyvben azonnal megtalálja mindent, a mit keres. Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a kiadónál (Atheneum könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Forencziak-tere 3. szám).

Közzegadás.

— **Az Elő Leánykérőasztalú Egyesület** mint szövötközött vasárnap, márcz 31-én tartotta harmadikkötött rendes közgyűlést. Schwarz Armin bankigazgató elnök a nagy számban látogatott közgyűlést megnyitván, kon-tatálja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben erre 122 tag megejelt, akik 1238 jutalekészt képviselnek. A felolvastott igazgatósági jelentésből és az évi mérlegből kitetszik, hogy a folytonosan erősbödő és hatalmas fellendülésben levő intézet a lefolyt 1894. évben igen jó győlemler melő eredményeket ért el. Kiemelendő, hogy 5071 jutalek-rész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be ujonnan. Az intézet vagyonja 218,126 frt 49 kral szaporodott és tőkésje 1,045,633 frt 78 kral rug. A díjtartalék 981,684 frt 53 kr. és 15,175 frt 49 kral emelkedett. Ezenkívül a nászjutalek felmérései tartaléknak, mely a tagok javára iratik és a nászjutalek nyeresémenyül szolgál, 31,975 frt 59 krajcar és a különtartaléknak 12,790 frt 20 kr. volt utaltató. E tökéallomány a teljesen tehermentes intézeti épületben, a fővárosi 22 millió kölcön-kölcvényeiben, magyar korona járadékban, továbbá takarékb-tételekben és pénzkészletben van elhelyezve. Az 1894. évben nászjutalek, felesleghiányadok és halálesetek után történt visszatérések fejében kiízetett 111,516 frt 16 krajzi tekintélyes összeg ezen egyesület nemzetgazdasági missziójának hivatottaságról leglényesebben tanuszkodik. A felügyelő-bizottság elnöke, dr. Alexander Brnát egyetemi tanár a megejtett vizsgálóról olvasta fel jelentését és a felügyelő-bizottság nevében inditványozta a felmönvönny megadását, ami egyhangulag elfogadottak. — Az igazgatósági inditványt újabb osztályok stibbeöltetés iránt, a matematikailag felülvizsgált táblázatokkal együtt helyeslőleg tudomásul vették és elfogadták. Visszi József szerkesztő, egyesített tag, lélekmelő és melog szakvakban mond közzömet és elismörést az igazgatóságnak, különösen Schwarz Armin elnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatóknak, továbbá jegy-

